

Lista zadań 1a – Aparat matematyczny

Andrzej Więckowski

1. Pokazać, że wartości własne operatorów hermitowskich są liczbami rzeczywistymi.
2. Pokazać $(\langle n|m \rangle)^* = \langle m|n \rangle$ oraz $(\langle n|A|m \rangle)^* = \langle m|A^\dagger|n \rangle$.
3. Unormować stany: $|\psi\rangle = |0\rangle - i|1\rangle$, $|\phi\rangle = 3i|0\rangle - |1\rangle$ ($|0\rangle, |1\rangle$ są unormowane).
4. Definiujemy komutator operatorów $[A, B] = AB - BA$ oraz antykomutator $\{A, B\} = AB + BA$. Pokazać następujące związki (anty-)komutacyjne:
  - (a) $[\alpha A + \beta B, C] = \alpha[A, C] + \beta[B, C]$, gdzie $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$;
  - (b) $[A, B] = -[B, A]$, $\{A, B\} = \{B, A\}$;
  - (c) $[\alpha, A] = 0$, gdzie $\alpha \in \mathbb{R}$;
  - (d) $[AB, C] = A[B, C] + [A, C]B$;
  - (e) $[AB, C] = A\{B, C\} - \{A, C\}B$.
  - (f) $[A, B] = 0 \rightarrow [f(A), B] = 0$
5. Policzyc komutatory operatora położenia $\hat{x}_i = x_i$ oraz pędu $\hat{p}_i = -i\hbar \frac{\partial}{\partial x_i}$ (uwaga, czasami będę pomijał symbol $\hat{}$):
  - (a) $[\hat{x}_i, \hat{x}_j], [\hat{p}_i, \hat{p}_j]$;
  - (b) $[\hat{x}_i, \hat{p}_j], [\hat{x}_i, \hat{p}_j^2]$.
6. Pokazać, że jeśli $[A, B] = 0$, to operatory mają wspólne stany własne.
7. Pokazać hermitowskość operatora $\hat{p}_i$. (★ pokazać bez całkowania)
8. Policzyc komutatory dla orbitalnego momentu pędu $L_i = \varepsilon_{ijk}x_jp_k$:
  - (a) $[L_i, x_j] = i\hbar\varepsilon_{ijk}x_k$
  - (b) $[L_i, p_j] = i\hbar\varepsilon_{ijk}p_k$
  - (c) $[L_i, L_j] = i\hbar\varepsilon_{ijk}L_k$
  - (d) $[L_i, \vec{L}^2] = 0$